

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

14. Aliæ quæstiones super eadem re diluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

Concilij Chalcedonenfis constitutum, qui se auctoritate Synodi Constantinopolitane secundae tueri conabantur, ergo Romani Pontificis auctoritas valet contra Synodum Generalem, non è contrario.

Si roges, An saltem Romanus Pontifex teneatur & obli- gatur decretis Concilij Generalis pertinentibus ad fide- dem? Respondeo, minime, quia talia decreta concilij, nisi confirmentur à Papa, certam & firmam Fidei regulam non continent. Obijcies: Multorum est opinio, Romanum Pontificem subijci decretis Generalis Concilij in his quæ ad Fidem spectant, quamvis non in his, quæ sunt iurisdictionis. Respondeo eam opinionem Doctorum locum habere in decretis Fidei, quæ auctoritate Romani Pontificis confirmata, non autem in his, quæ denuo conduntur, & nondum sunt à Romano Pontifice approbata.

CAP. XIV.

Alia quæstiones super eadem re diluuntur.

Primo quæritur, An Romanus Pontifex possit Generale Concilium rite coactum ad alium locum transferre, vel ad aliud tempus differre, vel omnino dissolvere, sine ipsius Concilij consensu? *De hac quæstione Turrecremata in summa de Ecclesia lib. 3. c. 66. & seqq. Iacobatus de Concilio lib. 10. art. 6.* Olim tempore concilij Constantien. & Basilien. fuit magna controuersia de hac re inter Doctores, & vt testatur Iacobatus loco citato, Ludouicus Rom. & Abbas Panormit. senserunt, id non posse facere Romanum Pontificem absque concilij consensu. Idem censuit Petrus Ancharanus teste eodem Iacobatio, imo dicebat Gregorius XII. debere Saonam pergere, eo quod illum locum elegerat ad conuentum Episcoporum habendum: sed nunc dubitari non potest, quin id possit facere Rom. Pontifex rationabili, & iusta de causa. Nimirum si locus peste laboret, aut bello prematur, vel sit ab hostib. obsessus. Romanus enim Pontifex cum sit pastor totius Ecclesie, & concilio Generali præsideat per se, vel Legatos suos, potest sua auctoritate Concilium transferre ad alium locum, vel tempus, vel dissolvere.

Quæres, possitne Romanus Pontifex suo nutu, & arbitrio concilium dissolvere, vel prorogare ad tempus, vel ad alium locum transferre? Cardinalis Iacobatus hic multa dicit, distinguendo varios casus. Sed breuiter dicendum est, si quærat, an Rom. Pontifex peccet id faciendum suo nutu sine rationabili & debita causa, tunc peccabit grauius, leuiusve, prout grauior, aut leuior causa existerit, qua prohibetur ne id faciat. Si vero quærat, An si Romanus Pontifex solo nutu suo id fecerit, factum iure valeat? Respondeo valere, ita vt ex eo tempore concilium desinat esse legitimum, quia non amplius à Rom. Pontif. auctoritate pender, & existit, cum eo contradicente concilium procedit.

Obijcitur ab aduersarijs Constitutio edita in concilio Constant. Sess. 39. quæ incipit: *Frequens*, vbi statutum est, vt decimo quoque anno Concilium congregetur, nec possit Rom. Pont. congregatum dissolvere, nec ad alium locum, vel tempus transferre. Hæc constitutio occasione dedit Doctoribus diuersa sentiendi in hac quæstione. Respondeo cum *Turrecremata summa de Ecclesia lib. 3. c. 46.* Constitutionem illam contra Rom. Pont. auctoritatem non valere; vnde Martinus V. qui est Pontifex in eo concilio creatus, Legatis, quos ad Concilium Senense miserat, potestatem dedit, vt concilium alio transferrent.

Potro animaduertendum est, in ijs casibus, in quibus Generale Concilium sine auctoritate Romani Pontificis legitime conuocatur, non posse Romanum Pontificem dissolvere, vel alio transferre, vt si congregatum sit, quia Papa est notorie hæreticus, vel quia duo, vel plures dubij, & incerti Pontifices sunt.

Secundo quæritur; Vtrius iudicio, & sententiæ sit ad hærendum, Romani Pontificis ne, an Concilij si in causa, vel controuersia de fide, vel moribus discordent? *De hac quæstione Turrecremata in summa de Ecclesia lib. 3. c. 64. & Iacobatus de Concilio lib. 6. c. 2. Causæ de locis Theolog. lib. 5. c. 5. q. 2. ver.* [Verum scrupulus hic existit,] & Iacobatus multa suo more adducit. Quæstio non est de eo casu, in quo Rom. Pont. tanquam priuatus homo aliquid senserit contra sententiam totius Generalis Concilij: tunc enim cum iudicium Rom. Pontificis humanum sit, quod falli, & fallere potest, non est ex necessitate præferendum totius concilij sententiæ: facilius enim solet vnus errare, quam multi. Quæstio igitur locum tunc habet, quando Rom. Pont. aliquid sentit de fide vel moribus, tanquam totius Ecclesie caput, & pastor. Et tunc dicendum est breuiter, iudicium Rom. Pont. esse totius Concilij sententiæ præferendum: nam Rom. Pont. vt Petri Successor & Christi Domini Vicarius in terris, habet assistentem sibi Spiritum S. ne in Fide erret: quod Synodus Generalis antequam Pontificiam confirmationem non habet. Vnde ipsum concilium & tota Ecclesia Generalis sequi debet sententiam Rom. Pont. in fide vel moribus, sicut oves suum Pastorem sequuntur, & sicut membra, & corpus capitis ductu diriguntur.

Dices; contra rationem est, vt plus, & certius videat vnus quam multi. Respondeo, si iudicium illius vnus sit diuinum, & iudicium multorum humanum, tunc iudicium vnus est multo certius & verius, quam iudicium multorum.

Tertio quæritur, Quid sit dicendum, si Patres Generalis concilij inter se dissentiant, ita vt maior pars vnum dicat, aliud vero minor, vtrius partis iudicium & sententiâ sequi debeat Rom. Pontifex? *De hac quoque quæstione Causæ loco citato, Turrecremata libro præfato c. 65. Iacobat. lib. 6. art. 3.* Distingendum est, aut controuersia de qua agitur inter Patres Concilij, est Fidei, vel iuris diuini, vel naturalis, aut est tantum quæstio iuris humani. Si primum, nullo iure cogitur Rom. Pont. sequi iudicium, & sententiam maioris partis: id enim sequi debet, quod assistente sibi Deo iudicauerit definiendum, siue maior, siue minor pars Concilij id senserit: iudicium enim Romani Pontificis, est diuinum, vt pote in Spiritu sancto sibi peculiariter assistente, & quamuis in humanis fere plurima sententia præualeat, non in diuinis tamen. Si vero quæstio sit de his, quæ sunt iuris humani, tunc Rom. Pont. vt prudenter, & fideliter agat, sequi debet iudicium partis meliora sentientis, siue maior ea pars sit, siue minor. Quod si nutu suo id statuat quod vult, posthæbitis Patrum sententijs, peccare quidem poterit grauius, leuiusve pro grauitate, vel leuitate materiæ: sed decretum eius valebit, quia est decretum capitis, & summi in Ecclesia Pastoris, qui supremam nullam habet nec agnoscit iurisdictionem, & potestatem, & sine quo nulla est aliorum Episc. iurisdictionis.

Quarto quæritur, An summus Pontif. possit generalis Concilij Canones, siue decreta ex toto vel ex parte abrogare sine Concilio generali? *Hanc quæst. tractarunt Iacobat. de Concil. lib. 5. ar. 15. & ego in 1. par. Instit. Moral. lib. 5. c. 15. q. 5.* vt testis est Iacobat. Ludouicus Romanus, *conf. 180.* sensit id non posse Rom. Pont. hic Auctor fuit fautor concilij Basilien. & propterea multum tribuit potestati concilij generalis contra Rom. Pontif. auctoritatem.

Dicendum est: Aut Canones & decreta Concilij sunt Fidei, siue iuris diuini, vel naturalis: & hæc Rom. Pont. tollere, aut mutare non potest, quamuis in his quæ sunt iuris naturalis, vel diuini, possit ex rationabili, & iusta causa aliquando dispensare, tunc enim ius diuinum, vel naturale non delet, aut mutat, sed hunc, vel illum ab eo iure iustis de causis eximit ac soluit. At si decreta, & Canones Concilij sint de his, quæ ad ius humanum spectant, eas Constitutiones Rom. Pontif. ex toto, vel ex parte dele- re, aut mutare potest. Sic habet communis opinio Theologorum, & iuris Canonici interpretum, & ratio est, quoniam

quoniam supremam gubernandi Ecclesiam potestatem habet. Quid dicendum, si solo suo nutu abroget, aut mutet? Respondeo factum valere, quamuis si imprudenter faciat, grauius, leuiusue peccabit, pro grauitate, vel leuitate rei, de qua Constitutio loquebatur.

Si obijcias, in c. *scilicet*, d. 15. dicit Gregorius, se suscipere quatuor Concilia Generalia, sicut quatuor Euangelia. Respondeo, id locum habere in his quæ sunt fidei, & iuris diuini, nam Rom. Pontifex iuri diuino subijcitur: & Conciliorum decreta in his quæ sunt fidei, vel iuris diuini, aut naturalis, sunt potius declarationes & interpretationes iuris quam Constitutiones. Eodem modo respondeo ad multa alia, quæ habentur in iure, vt in c. *contra statuta* 25. q. 1. dicitur: *Contra decreta Patrum condere aliquid, vel mutare, nec huius quidem sedis potestatis auctoritas: nimirum si sint decreta fidei, iuris diuini, vel naturalis: quod si iuris humani, non potest, videlicet sine aliqua rationabili & iusta causa.* Idem respondeo ad illud, quod obijci potest ex c. *sunt quidam*, c. *violatores*, c. *prima salus*, c. *que ad perpetuam*, c. *nulli fas*, c. *à sanctis*, 25. q. 1. vbi Papa dicit se debere instituta Patrum vique ad animam & sanguinem tueri. Idem respondeo ad id, quod habetur c. *Decretales* d. 20. c. *de Libellus*, d. 4. c. *in istis*, d. 16. c. *sancta octo*, d. 19. vnde Leo ad Martianum scribens ait: *Nicanæ Synodi decreta nulla possunt improbabilitate conuelli, nulla nouitate violari.* Et subiungit: *In quo opere, auxiliante Christo, fideliter exequendum, necesse est, me perseverante exhibere mandatum, quoniam dispensatio mihi credita est; Et ad meum tendit reatum, si paternarum regule sanctionum, qua à spiritu Dei inspirante condita sunt, (me, quod absit) committente violenter.*

Quinto quaeritur, An Generale Concilium possit constitutionem Roman. Pontificis tollere, aut mutare; Hanc quaestionem tractant Iacobus, de *Concil.* lib. 5. c. 16. Glossa, & communiter Doctores in *Clemen. 2. de elect.* c. *venientes de iurisdictione*, vbi negant id posse facere Concilium, quod ratio ipsa conuincit, quia decreta Concilij robur, & firmitatem accipiunt & habent à Rom. Pont. ergo sine ipsius consensu abrogare, vel mutare nequeunt constitutionem Pontificiam.

Sexto quaeritur, An Rom. Pontifex per clausulam generalem, *Non obstante quauis Constitutione Concilij Generalis contrarium decernente, vel Non obstante quacunque Constitutione in contrarium faciente*, derogare intelligatur Constitutioni Concilij Generalis? De hac quoque quaest. Iacobus, lib. 5. ar. 18. Archid. c. 1. de *Constit.* in 6. sentit, quando aliquid impetratur à Rom. Pontifice contra Constitutionem Concilij Generalis, non videri derogatum esse tali Constitutioni per solam clausulam generalem, nisi specialiter dicatur: *Non obstante Constitutione Concilij Generalis*, nimirum Lateranens. vel Viennens. & Felin. in c. *nonnulli de rescript.* ait, non esse tutum ab Archidiaconi opinione recedere, sed vt testis est Iacobus, loco citato, contra Archidiaconum, & Felinum, est communis opinio asserens, nullam esse differentiam inter Constitutionem Concilij, & Constitutionem cuiusuis alterius iuris communis. Vnde sicut Constitutioni cuiusuis iuris alterius communis Rom. Pontifex intelligitur derogare per clausulam generalem, Non obstante quauis Constitutione in contrarium faciente: sic etiam Constitutioni cuiusuis Concilij Generalis. Ita Innoc. & Hostien. in c. *penult. de Capell. Monacho*. Nisi, inquit Iacobus, Constitutio præcedens haberet clausulam derogatoriam sequentis, vt docet Bald. & alij in l. *humanam*, c. *de legibus*: & nisi primum Constitutio contineret expresse priuilegium certæ alicuius personæ. Princeps enim non intelligitur priuilegio alteri acquisito derogare, nisi exprimat d. 2. §. *Legatus*, ff. de *iudic.* Falsus est Archidiaconus quod putauit, in Constitutione Concilij Generalis tacite contineri clausulam derogatoriam cuiusuis sequentis legis, vel Priuilegij. Non enim magis continet hanc clausulam Constitutio Generalis Concilij, quam Constitutio cuiusuis alterius iuris communis.

Septimo quaeritur, An Rom. Pontificis auctoritas sit

maior, & superior, quam Concilij Generalis: De hac quaest. Iacobus, satis prolixè de *Concilio* lib. 10. c. 7. In vtramque partem plus æquo argumenta multiplicat. Hæc quaestio tempore Concilij Constantien. & Basiliens. agitata commixta inter Doctores tum Theologorum, tum iuris Canonici: fuitque seminarium multarum aliarum quaestionum, in quibus nonnulli Theologi, & Canonici iuris interpretes plerumque tradiderunt contra Rom. Pontificis auctoritatem cum scandalo, & offensione multorum, quia plus quam par est, Concilij potestatem contra Roman. Pontificem tueri conati sunt. Senserunt enim, maiorem esse potestatem Concilij, quam Romani Pontificis, & Rom. Pont. esse quidem caput omnium ecclesiarum particularium, at subijci Concilio Generali, quando episcopi legitime congregantur: tunc enim representant vniuersalem ecclesiam, quæ solum habet Christum tanquam caput, à quo proxime accipit potestatem. Sic Cardinalis Cameracensis tractat de potestate ecclesie. Ioan. Gerson Parisien. Cancellarius in tract. de potest. ecclesie, & in alio tractatu, *An auctoritate gaudeat Ecclesia?* Nicolaus Cusan. Cardin. in tract. de concordantia Canonica maxime lib. 1. c. ult. Abbas Panormit. in serm. qui incipit, *Quoniam veritas*, & in serm. incipiente, *Episcopus*, lib. 2. c. in serm. habito in Concil. Basiliens. qui incipit, *Maximo*, & in c. *significasti*, de elect. c. *quanto de consuetud. c. prepositus de concess. præben.* Ludouicus Rom. in tribus vltimis consilij. & in cons. 22. quod incipit, *Circa propositum*, & in tract. de potest. vniuersalis ecclesie. Hanc sententiam lecti sunt multi in Concil. Basiliens. & postea Douët. Theol. Paris. Ioan. Maior. & Iacob. Almainus.

Sententia contraria omnino tenenda est, quia iuri Canonico, Decretis Conciliorum, & Romanorum Pontificum, & magis Euangelio, & iuri diuino conueniens. Et cum modo hæc sententia amplius in dubium vocari non possit, non est quod in ea probanda immoremur, satis efficaciter eam Turrecremata, Caietanus, & Iacobus. Cardinales comprobauerunt. Est enim Rom. Pontifex summus Christi Vicarius, caput post Christum totius ecclesie, ecclesie Rom. dicitur in iure sæpissime mater, & magistra, & forma, ac fundamentum omnium ecclesiarum: Christus Dominus ecclesiam suam super Petrum petram firmam fundauit: in ecclesia Monarchicum principatum reliquit, qui omnium principatum optimus est, & in quo vnus præest, non multi: Nec est quod nobis obijciantur decreta Concilij Constantiensis, & Basiliensis, in quib. habetur Generale concilium representare vniuersalem ecclesiam, & proxime à Christo iurisdictionem, & potestatem habere, eique quem libet, etiam Papalis dignitatis, & status obedire debere; cum Constitutio concilij Constantiensis edita sit tempore, quo non erat in ecclesia certus & indubitatus Romanus Pontifex: & extirpandi schismatis gratia fuerit congregatum. Gregorius XI. Benedictus XIII. & Ioan. XXII. vulgo dictus XXIV. qui dubij & incerti Pontifices erant, concilio parere cogebantur.

Nostri vero quaestio est de Romano Pontifice legitimo, vero, & certo, nec manifeste vel notorie hærenico, concilij vero Basiliens. constitutio vim non habet, quia edita est tempore, quo Eugen. IV. verus, & certus Pontifex concilium dissoluerat, vt testis est Turrecremata, qui eo tempore vivebat.

CAP. XV.

De Ordine, & modo quo Patres in Generali Concilio procedunt.

PRIMO quaeritur, Quo ordine Patres in concilio Generali sedent, sententiam dicant & subscribant decreta? De hac quaest. Turrecremata in sum. de *Ecol.* li. 3. c. 26. Iacobus, de *Cõc.* li. 1. ar. 12. Ambo isti inter Patres Concilij hunc ordinem ponunt, vt primum locum teneat Rom. Pont. tanquæ caput: secūdū Cardinalis Hostien. eo quod ex priuilegio